

MEDIACJA I INNE SPOSOBY POLUBOWNEGO ZAŁATWIANIA SPORÓW

OPRACOWANIE : FUNDAJCA MŁODZI LUDZIOM

SPOSOBY NA ROZWIĄZYWANIE SPORÓW

Istnieje wiele metod rozwiązywania sporów także te najbardziej drastyczne jak dochodzenie swoich praw na drodze sądowej. Nie mniej jednak warto na początku zacząć od innych. Alternatywnymi sposobami na rozwiązywanie sporów są:

- Mediacje
- Negocjacje
- Arbitraż

UWAGA !

Są to metody, które cieszą się dużym zainteresowaniem, zarówno z uwagi na elastyczność swoich zasad oraz na swobodę stron w zakresie kształtowania procedury postępowania. Stają się one często bardzo skutecznym instrumentem ochrony prawnej interesów jednostek.

Jeżeli nawet takie postępowanie nie zakończy się ugodą to i tak zawsze warto próbować !

ISTOTA MEDIACJI

Mediacja jest znalezieniem satysfakcjonującego dla stron rozwiązania z udziałem mediatora, który nie posiada kompetencji władczych i nie rozstrzyga sporu. Mediacja to dobrowolna metoda, w której neutralny i bezstronny mediator pomaga obydwu stronom we właściwej komunikacji oraz osiągnięciu kompromisu i zawarciu ugody.

MEDIACJA MA WIELE ZALET

1. Szansa na zrozumienie drugiej strony i jej działań.
2. Możliwość wypracowania kompromisu przez obie strony, który będzie możliwy w realizacji.
3. Wypowiedzenie się na temat własnych potrzeb i interesów,
4. Postępowanie mediacyjne trwa krócej i jest zdecydowanie tańsze.
5. Brak wygranego i przegranego, obie strony są mogą czuć się wygrane.
6. Uniknięcie stresu i rozgłosu jaki nam towarzyszy podczas postępowania sądowego.

POUFNOŚĆ MEDIACJI

Zasada poufności obowiązuje wszystkie strony podczas spotkań, zarówno tych na osobności jak i tych z obojgiem ze stron. Uczestnicy mediacji mogą przekazać informacje dotyczące postępowania mediacyjnego osobom trzecim tylko za zgodą drugiej ze stron. Mediator także nie ujawnia tego, co usłyszał od stron na spotkaniach. Obowiązuje go zasada poufności.

MEDIACJA MUSI BYĆ DOBROWOLNA

Strony do mediacji nie mogą być zmuszane, muszą przystąpić dobrowolnie. Mediator zobowiązany jest do poinformowania stron na wstępie postępowania mediacyjnego, że mają prawo do odstąpienia od mediacji na każdym jej etapie. Muszą mieć świadomość, że zawsze mogą zrezygnować.

BEZSTRONNOŚĆ I NEUTRALNOŚĆ

Strony podczas postępowania mediacyjnego mają równe prawa i są tak samo traktowane. Mediator zachowuje się w sposób neutralny co do przedmiotu sporu oraz co do wypracowanych rozwiązań. Sama kwestia rozwiązania sporu należy do obydwu stron. Mediator nie może podpowiadać stronom własnych rozwiązań. Podczas mediacji będzie pomagał stronom wypracować wspólne postanowienia.

MEDIATOR MUSI ZOSTAĆ ZAAKCEPTOWANY

Mediator, który prowadzi postępowanie mediacyjne musi zostać zaakceptowany przez obie strony. Nie można którejś ze stron narzucić wyboru mediatora. Każda ze stron mediacji ma prawo poprosić o zmianę mediatora.

KTO MOŻE BYĆ MEDIATOREM?

Mediatorem może być osoba fizyczna mająca pełną zdolność do czynności prawnych, korzystająca z pełni praw publicznych. Należy pamiętać o tym, iż mediatorem nie może być sędzia z wyjątkiem sędziów w stanie spoczynku. Mediatorem może być osoba wpisana na listę stałych mediatorów prowadzoną przez prezesa sądu okręgowego lub wpisana na listę mediatorów prowadzoną przez organizację pozarządową w zakresie swoich zadań statutowych.

KTO NIE MOŻE BYĆ MEDIATOREM?

Mediatorem nie może być osoba, która w sprawie którejkolwiek ze stron świadczyła pomoc prawną lub poradnictwo obywatelskie, była świadkiem, wydawała opinię, sporządzała wywiad środowiskowy lub prowadziła terapię. Mediacji nie może przeprowadzić także osoba, co do której zachodzi wątpliwość o jej bezstronności. W takim przypadku mediator odmawia przeprowadzenia nieodpłatnej mediacji równocześnie informując o możliwości skorzystania z mediacji w innych punktach, w których udzielana jest nieodpłatna pomoc prawną i nieodpłatne poradnictwo obywatelskie lub w tym samym punkcie ale przez innego mediatora.

WYNAGRODZENIE MEDIATORA

Jeśli strony nie korzystają z nieodpłatnej mediacji, mediator ma prawo do wynagrodzenia a także do zwrotu wydatków związanych z mediacją.

Może również wyrazić zgodę na przeprowadzenie mediacji bez wynagrodzenia. Wynagrodzenie i zwrot wydatków mediatora obciążają strony mediacji.

PRZEBIEG MEDIACJI

1. Kontakt z mediatorem celem ustalenia terminu spotkania oraz zasad współpracy,
2. Wstępne spotkanie z mediatorem (najczęściej mediator najpierw spotyka się z każdą ze stron oddzielnie a dopiero potem dochodzi do wspólnego spotkania)
3. Wspólne spotkanie stron z mediatorem. Szukanie możliwych rozwiązań, które będą satysfakcjonujące dla obydwu uczestników mediacji
4. Kontynuowanie mediacji na następnym spotkaniu lub zakończenie mediacji wraz z podpisaniem ugody kończącej konflikt lub bez podpisania ugody.

NIEODPŁATNA MEDIACJA

Nieodpłatna mediacja może być prowadzona pomiędzy stronami dążącymi do polubownego rozwiązania sporu. Stroną inicjującą przeprowadzenie nieodpłatnej mediacji może być wyłącznie osoba uprawniona czyli każda osoba fizyczna, która złoży oświadczenie, że nie jest w stanie ponieść kosztów odpłatnej pomocy prawnej. Z usług można korzystać w dowolnie wybranym punkcie w kraju.

CO OBEJMUNIE NIEODPŁATNA MEDIACJA?

1. Poinformowanie osoby o możliwościach skorzystania z polubownych metod rozwiązywania sporów, a w szczególności mediacji oraz korzyściach wynikających z podjęcia mediacji;
2. Przygotowanie wniosku o przeprowadzenie mediacji lub projektu umowy o mediację;
3. Przeprowadzenie mediacji;
4. Pomoc w sporządzeniu do sądu wniosku o zatwierdzenie ugody zawartej przez mediatora.

CZEGO NIE OBEJMUJE NIEODPŁATNA MEDIACJA?

1. Spraw, w których zachodzi uzasadnione podejrzenie, że w relacji stron występuje przemoc;
2. Spraw, w których sąd lub inny organ wydały postanowienie o skierowaniu sprawy do mediacji lub postępowania mediacyjnego.

UWAGA !!!

1. Mediacja nie jest poradnictwem, doradztwem ani terapią.
2. Mediator nie jest odpowiedzialny za rozstrzygnięcie sporów.
3. Każdy rodzaj konfliktu można poddać mediacji.

NEGOCJACJE

Negocjacje są dwustronnym procesem komunikowania się. Celem prowadzenia negocjacji jest osiągnięcie porozumienia, podczas gdy przynajmniej jedna strona nie zgadza się z danym rozwiązaniem sytuacji.

PRZESŁANKI DO NEGOCJACJI

Aby można było przystąpić do negocjacji muszą być spełnione trzy warunki:

1. musi istnieć obszar wspólnych interesów
2. osoby negocjujące muszą chcieć osiągnąć porozumienie
3. wynik negocjacji uzasadnia czas i wysiłek niezbędny do ich przeprowadzenia

MEDIACJA A NEGOCJACJE

Negocjacje najczęściej dotyczą stron, które w stosunku do siebie pozostają w jakiegokolwiek zależności. Dlatego też wypracowanie wspólnego rozwiązania leży w interesie wszystkich uczestników negocjacji. W przypadku negocjacji konieczny jest dialog stron. **Mediacje** to rozmowy osób, których relacje bywają zaburzone lub nie istnieją zupełnie. W przypadku mediacji w porozumieniu pomaga stronom osoba trzecia czyli mediator.

CO WYBRAĆ?

Wadą mediacji w porównaniu z negocjacjami mogą być wyższe koszty spowodowane znacznym zaangażowaniem mediatora, który pobiera wynagrodzenie (jeśli mediacja nie jest nieodpłatna). Z drugiej strony, przedłużające się, bezowocne negocjacje także mogą generować koszty zarówno materialne i jak i te niematerialne, które mogą przekroczyć koszty mediacji.

Arbitraż

Arbitraż to inaczej sądownictwo polubowne. Poprzez arbitraż rozstrzygane mogą być spory:

- o prawa majątkowe,
- o prawa niemajątkowe,

w których możliwe jest zawarcie ugody sądowej. Nie wchodzą w to sprawy o alimenty. Spory dotyczące prawa pracy, zapis na sąd polubowny jest dopuszczalny tylko po powstaniu sporu i musi on zostać zawarty na piśmie.

CECHY ARBITRAŻU

- dobrowolność,
- co do zasady jednoinstancyjność (ma wpływ na szybkość postępowania),
- stosunkowo niskie koszty postępowania,
- poufność (bez publiczności),
- brak rejonizacji,
- wyrok sądu polubownego po nadaniu mu klauzuli wykonalności może być skierowany do egzekucji,
- sąd polubowny może rozstrzygać także w oparciu o zasady prawa lub zasady słuszności,
- w przypadku wyboru sądu polubownego, strony nie mogą dochodzić swoich roszczeń w sądzie powszechnym.

MEDIACJA A ARBITRAŻ

Mediacja to rozwiązywanie sporu przez same strony przy udziale mediatora. Arbitraż to oddanie sprawy pod rozstrzygnięcie sądu arbitrażowego, w którym to arbiter rozstrzygnie spór. Przyzna on rację jednej ze stron czyli wygra jedna strona. W mediacji wygrywają obie strony decydując same o sposobie rozwiązania sporu i zawierając ugodę.

CZY WARTO?

Zawsze warto sięgać do rozwiązań, które mogą nam oszczędzać czasu, nerwów i kosztów czyli do metod polubownego rozwiązywania sporów. Bez względu na finał - warto próbować.